

ความคืบหน้าการดำเนินการภายใต้กรอบการประชุมคณะทำงานเปิดเสรีการค้าบริการด้านการเงินภายใต้
กรอบความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน (Working Committee on Financial Services
Liberalization under the ASEAN Framework Agreement on Services: WC-FSL)
(สถานะล่าสุดจากการประชุม WC-FSL ครั้งที่ ๕๕ ระหว่างวันที่ ๑๓ - ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐
ณ เมืองเมดาน สาธารณรัฐอินโดนีเซีย)

การดำเนินการภายใต้ WC-FSL มีความคืบหน้าในประเด็นต่าง ๆ สรุปได้ ดังนี้

๑.๑ ความคืบหน้าการดำเนินการภายใต้ ASEAN Economic Community (AEC)

Blueprint 2025

๑) ประเทศสมาชิกอาเซียน ยกเว้นประเทศกัมพูชา และสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ได้ดำเนินการให้สัตยาบันพิธีสารอนุวัติข้อผูกพันการเปิดเสรีการค้าบริการด้านการเงิน (พิธีสารฯ) ฉบับที่ ๗ ภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services: AFAS) เรียบร้อยแล้ว และมีเพียงสาธารณรัฐอินโดนีเซียที่ยังไม่ได้ให้สัตยาบันต่อพิธีสารฯ ฉบับที่ ๖

๒) สำหรับความคืบหน้าการเจรจาเปิดเสรีการค้าบริการด้านการเงิน รอบที่ ๘ ภายใต้ AFAS (ระหว่างปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑) นั้น สหพันธรัฐมาเลเซีย ประเทศไทย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามได้ยื่นข้อเรียกร้อง (Request) ในขณะที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป. ลาว) ประเทศไทย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ได้ยื่นร่างข้อเสนอเบื้องต้น (Intended Offer) สำหรับการเจรจาเปิดเสรีฯ รอบที่ ๘ แล้ว

๓) ที่ประชุมพิจารณาร่างตารางแสดงระดับความก้าวหน้าในการเปิดเสรีฯ ของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียนในรูปแบบ Scoremap ที่เสนอโดยสาธารณรัฐสิงคโปร์ ซึ่งแทนค่าระดับการเปิดเสรีฯ ด้วยตัวเลข โดยประเทศสมาชิกส่วนใหญ่สนับสนุนให้แบ่งระดับการเปิดเสรีฯ ออกเป็น ๔ ระดับ (แทนด้วยตัวเลข จาก ๐ ถึง ๓) เนื่องจากสามารถแสดงข้อมูลได้ละเอียดกว่าการแบ่งออกเป็น ๓ ระดับ (แทนด้วยตัวเลขจาก ๐ ถึง ๒) โดยสาธารณรัฐอินโดนีเซียเน้นย้ำว่า Scoremap ควรต้องแสดงความก้าวหน้าของการเปิดเสรีฯ ของแต่ละประเทศสมาชิกในแต่ละรอบการเจรจา โดยไม่เป็นการเปรียบเทียบระดับการเปิดเสรีฯ ของแต่ละประเทศสมาชิก ในการนี้ ที่ประชุมยืนยันตามมติเดิมให้จัดทำ Scoremap โดยเริ่มจากสาขาประกันภัย และให้เสนอ Scoremap ต่อที่ประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและผู้ว่าการธนาคารกลางอาเซียน (ASEAN Finance Minister and Central Bank Governor's Meeting: AFMGM) เฉพาะคะแนนรวมของอาเซียน โดยมอบหมายให้สำนักเลขาธิการอาเซียนดำเนินการรวบรวมต่อไป อย่างไรก็ตาม ที่ประชุมยังไม่ได้ข้อสรุปในรายละเอียดของแนวทางการจัดเก็บและการเข้าถึงข้อมูลคะแนนรายประเทศ

๔) ที่ประชุมพิจารณาแนวทางที่เหมาะสมในการแจ้งผลการเจรจาเพื่อจัดตั้ง Qualified ASEAN Banks (QABs) ภายใต้กรอบการรวมตัวภาคการธนาคารอาเซียน (ASEAN Banking Integration Framework: ABIF) ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียน (ผ่านเลขาธิการอาเซียน) โดยเห็นชอบให้ประเทศคู่เจรจา (Participating Member States) ที่ดำเนินกระบวนการภายในประเทศได้แล้วเสร็จก่อนสามารถแจ้งผลการเจรจาในส่วนของประเทศตนต่อเลขาธิการอาเซียนเป็นลายลักษณ์อักษรได้โดยไม่ต้องรอประเทศคู่เจรจาที่เหลือ อย่างไรก็ตาม เลขาธิการอาเซียนจะแจ้งผลการเจรจาดังกล่าวต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียนก็ต่อเมื่อได้รับแจ้งผลการเจรจาครบทุกประเทศคู่เจรจาแล้ว

๕) สาธารณรัฐสิงคโปร์เสนอปรับแก้ถ้อยคำในร่างพิธีสารฯ ฉบับที่ ๘ ในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญ โดยขอให้ประเทศสมาชิกกลับไปพิจารณาร่างพิธีสารดังกล่าวเพื่อให้ความเห็นต่อไป อนึ่ง ผู้แทนไทยได้ตั้งข้อสังเกตว่า เมื่อสมาชิกผูกพันการเปิดเสรีสาขานาการภายใต้ ABIF และบรรจุข้อผูกพันลงในตารางข้อผูกพัน

ภายใต้พิธีสารฯ ฉบับใดแล้ว ควรต้องบรรจุข้อผูกพันดังกล่าวลงในตารางข้อผูกพันภายใต้พิธีสารฯ ทุกฉบับที่เกิดขึ้นหลังจากนั้นด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการจัดทำตารางข้อผูกพันรวม (Consolidated Schedule of Specific Commitments) ของอาเซียน ซึ่งสำนักเลขาธิการอาเซียนจะนำข้อสังเกตดังกล่าวไปปรึกษากับฝ่ายกฎหมาย และหากมีการปรับปรุงตารางข้อผูกพันภายใต้พิธีสารฯ ฉบับใด จะเผยแพร่ในเว็บไซต์สำนักเลขาธิการอาเซียนต่อไป

๖) สาธารณรัฐอินโดนีเซียเสนอร่างดัชนีชี้วัดผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators: KPIs) ของ WC-FSL ตามแผนปฏิบัติการเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Action Plan: SAP) ภายใต้ AEC Blueprint 2025 เพิ่มเติมในสาขานาการที่ไม่ใช่การเจรจาเพื่อจัดตั้ง QABs (Non-QABs Banking KPI) และในสาขาประกันภัย โดยให้เหตุผลว่า การเปิดเสรีสาขานาการภายใต้ความรับผิดชอบของคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อการรวมตัวภาคการธนาคารของอาเซียน (Task Force on ABIF: TF-ABIF) มุ่งเน้นไปที่การเปิดเสรีสาขานาการผ่านการจัดตั้ง QABs บนหลักการต่างตอบแทนระหว่าง ๒ ประเทศเท่านั้น จึงเห็นว่า WC-FSL ซึ่งรับผิดชอบการเจรจาเปิดเสรีการค้าบริการด้านการเงินทุกสาขารวมถึงสาขานาการ ควรให้ความสำคัญกับการเปิดเสรีสาขานาการให้กับประเทศสมาชิก ทั้ง ๑๐ ประเทศเป็นการทั่วไปด้วย อย่างไรก็ตาม ประธานร่วมให้ความเห็นว่าแต่ละคณะทำงานภายใต้ AEC Blueprint 2025 ได้รับมอบหมายให้จัดทำ KPIs ที่สอดคล้องกับ SAP ของตน ซึ่ง SAP ของ WC-FSL เน้นไปที่สาขาประกันภัย ทั้งนี้ หากประเทศสมาชิกเห็นชอบข้อเสนอ KPI สาขานาการของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย อาจเสนอให้เพิ่ม KPI ดังกล่าวใน KPI ของ TF-ABIF แทน หรือเสนอแก้ไข SAP ของ WC-FSL ให้รวมถึงการเปิดเสรีสาขานาการ แล้วจึงพิจารณาปรับ KPI ให้สอดคล้องต่อไป อย่างไรก็ตาม ที่ประชุมยังไม่ได้ข้อสรุปในเรื่องนี้ นอกจากนี้ สหพันธรัฐมาเลเซียแจ้งว่าจะเสนอร่าง KPIs เพิ่มเติมในสาขาประกันภัย สาขาย่อยประกันภัยทางทะเล ประกันภัยอากาศยาน และการขนส่งสินค้า (Marine, Aviation and Transportation of Goods: MAT) โดยจะเวียนร่างดังกล่าวให้ประเทศสมาชิกพิจารณาให้ความเห็นต่อไป

๑.๒ การเสริมสร้างขีดความสามารถสาขาการบริการด้านการเงินของอาเซียน

ที่ประชุมพิจารณาร่างเอกสารระบุความต้องการรับการเสริมสร้างขีดความสามารถ สาขาการเงิน ซึ่งมีบางประเทศสมาชิกแจ้งขอปรับเอกสารดังกล่าว โดยประเทศไทยขอเพิ่มความต้องการรับการเสริมสร้างขีดความสามารถในสาขาหลักทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีทางการเงิน (Financial Technology: Fintech) และสาขาประกันภัย ในหัวข้อ Cross-Border Crisis Management นอกจากนี้ ประเทศสมาชิกส่วนใหญ่ มีความต้องการรับการเสริมสร้างขีดความสามารถในการจัดทำตารางข้อผูกพันรูปแบบ Negative Listing Approach

๑.๓ การพิจารณาร่างบทบริการด้านการเงิน (Financial Services Chapter)

ภายใต้ความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียน (ASEAN Trade in Services Agreement: ATISA)

๑) ที่ประชุมได้พิจารณาร่างข้อบทบริการด้านการเงินภายใต้ ATISA ในประเด็นที่ติดค้าง โดยสามารถหาข้อสรุปร่วมกันได้เพิ่มเติมในข้อ New Financial Services และข้อ Negotiation of Specific Commitments

๒) ผู้แทนไทย พร้อมด้วยผู้แทน สปป. ลาว สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ได้รายงานผลการเข้าร่วมการประชุมคณะทำงานจัดทำความตกลงว่าด้วยการค้าบริการอาเซียน (Task-Force on ATISA: TF-ATISA) ครั้งที่ ๔ ระหว่างวันที่ ๘ - ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ ณ กรุงเทพมหานคร เพื่อหารือเรื่องการเปลี่ยนรูปแบบการเจรจาและจัดทำตารางข้อผูกพันสาขาการเงินจาก Positive Listing Approach ไปเป็นรูปแบบ Negative Listing Approach เพื่อให้สอดคล้องกับ ATISA โดย TF-ATISA มีความเห็นว่าไม่สามารถยอมรับให้สาขาการเงินคงรูปแบบ Positive Listing Approach ไว้ตลอดไปและขอให้ WC-FSL เสนอระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับสาขาการเงินในการเปลี่ยนไปใช้รูปแบบ Negative Listing Approach (Transition Period) ให้ TF-ATISA พิจารณาก่อนสรุปผลการเจรจาจัดทำ ATISA ในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๐ นอกจากนี้ TF-ATISA

มีความเห็นว่า WC-FSL ไม่มีความจำเป็นต้องขอความเห็นจาก AFMGM ในการเปลี่ยนไปใช้รูปแบบ Negative Listing Approach อีก เนื่องจากเป็นมติของรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Minister: AEM) และมีการระบุเรื่องดังกล่าวใน AEC Blueprint 2025 ซึ่ง AFMGM ให้ความเห็นชอบแล้ว อย่างไรก็ตาม ประเทศสมาชิกจำนวน ๘ ใน ๑๐ ประเทศแจ้งว่ายังไม่ได้รับนโยบายจากประเทศของตนให้สาขาการเงินเปลี่ยนไปใช้รูปแบบ Negative Listing Approach และเห็นว่ามีความจำเป็นต้องเสนอเรื่องดังกล่าวต่อ AFMGM เพื่อขอความเห็นชอบก่อนหาข้อสรุปในประเด็นนี้ ในการนี้ ประธานร่วม WC-FSL ขอให้แต่ละประเทศสมาชิก ดำเนินการเป็นการภายในเพื่อหาข้อสรุปในประเด็นดังกล่าวโดยเร็ว

ส่วนนโยบายเศรษฐกิจการเงินระหว่างประเทศ
สำนักนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง